

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00
Address: "BIBLOS" 41 E. 7-th St. NYC 3. Editor: N. Sydor Courtaryuk, Ph. D.

Ч. 3. (83)

БЕРЕЗЕНЬ 1962

Р. VIII.

Борітеся – Поборете!

Вам Бог помагає!

Ми віруєм Твоїй силі
І слову живмоу:
Встане правда, встане воля,
І Тобі одному
Поклоняться всі язики
Во віки і віки.

diasporiana.org.ua

ЯК ПЕРЕД БОГОМ СПОВІДАЮСЬ:
ЗА ПРАВДУ НА СВІТІ КАРАЮСЬ
І НЕ КЛЕНУ ДОЛІ,

ТІЛЬКИ ГОСПОДА БЛАГАЮ:
"НЕ ДАЙ, БОЖЕ, В ЧУЖІМ КРАЮ
ЗГИНУТЬ У НЕВОЛІ!.."

Огляд книжок і рецензії

Віра Вовк: ЧОРНІ АКАЦІЇ. Поезії. Видання: "На Голі", серія "Для аматорів". Ріо де Жанейро-Мюнхен, 1961, ст. 62.

Це збірка модерністичних поезій. Хоч титульна сторінка записана малими буквами (віра вовк, мюнхен, і тд.) - то й тут "нігіль нові!" Нічого нового під сонцем немає. Модерні поезії в нас уже писали на рідних землях та й на еміграції. Пригадую собі, що напр. у ЧСР у Ілазі (а ще частіше на передмістях Праги), писали наші поети тзв. "Фінтифлюшки" - це була модерна творчість поетична., а її зразок (пригадую собі), ось так: "Ходжу я ноги мочить, - мочу ноги - і, сухі.." - Чому? - запитували ми автора, або він нас - і відповідав: "сухі, бо сонце світить!" Значить, треба було догадатися в тій поезії, що сонце світить і тому ноги сухі, хоч їх поет мочить.

На нашу думку; Віра Вовк, якщо має талант, то його повинне (може розвинути!) не в модерністичній поезії! Ті, що хвалять її модерністичну творчість, це або свідомі невдахи, що бажають, щоб Віра Вовк там почала, де вони закінчили; і, мабуть, тому її хвалять за ті поезії. Хочемо захитувати один із кращих зразків цієї поезії Віри Вовк: "доля": Вічно дихає море. Чую бризки на лицах, - Вітер їх стер. (стор. 23).

Але її ж друга книжка "ВІТРАЖІ", хоч також витримана в модерністичних ховрах, доказує, що Віра Вовк у романі має більше відваги, як у модерній поезії. Роман "Вітражі" - книга невеличка, але своїм змістом вона на правду більша, більша за всі "чорні акації"; її треба читати кожному.

Ірина Шуварська-Шумилович: НЕДІЛЬНИЙ РАНОК, оповідання, Нью Йорк, 1962, ст. 64.

"Недільний Ранок" - це збірка коротких оповідань, які, чомусь, здебільша кінчаються трагічно. Все ж таки ця збірка оповідань - це крок уперед; вона доказує, що Ірина Шуварська-Шумилович вміє розповідати й ті розповіді є такі кращі від попередньої збірки поезій "Співуче Світло".

Женецький, Степан: НАША НАЦІОНАЛЬНА НАЗВА. Нью Йорк, 1962, ст. 80.

Популярна довідка "Наша національна назва" - це наскрізь потрібна та на часі книжка, що її приготував і видав редактор "Лемківських Вістей" Степан Женецький.

Корисна вона й потрібна не лише для освідомлення наших братів лемків, але й потрібна вона, як пригадка, для кожної людини, що живе серед чужого оточення, бо кожному з нас треба насамперед знати й пізнати та засвоїти це знання про нашу національну назву, якої ніхто з нас не сміє ніколи призабути, занедбати, чи легковажити собі своє національне ім'я!

Ольга Войценко: ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ, Том I, Видавнича Спілка Трибуб, Вінніпег, 1961, ст. 295+I неп (\$4.50)

Ця книжка - це найкраща праця-дарунок авторки для українського суспільства в Канаді, а навіть поза нею, бо цінна вона для сучасності, а для українського історика в майбутньому - буде необхідним джерелом до пізнання минулого і творчого вкладу українців у канадійський ґрунт; а що головне - ця книжка буде найвиразнішим показником нашого великого вкладу, нашої великої життєвої сили й наснаги та витривалості. Бо лише завдяки тим прикметам нашого народу, українці не розпльалися в чужому морі, але освоїли його.

Хронологічний порядок у праці затриманий і тому Літопис Українського життя в Канаді - це справді дзеркало нашого минулого, в для інших місць поселення - це показник, як треба зберігати минуле наших людей у світі!

М. Есте.

Д-р Д. Бучинський,
Мадрид:

ШЕВЧЕНКО В ЧУЖИХ МОВАХ

Московсько-комуністична пропаганда, яка часом навіть претендує на науковість і вимагає, щоб такою її вважали, закидає "українським буржуазним націоналістам", забуваючи, що всі ми такими є, без зайвого не тільки музейного, але навіть плитко-дурного "буржуазного", - що вони бояться показати велич Шевченкової постаті і геніяльність його християнсько-філософської та гарячо патріотичної думки чужинцям. Ясне, що це видумка, що не має нічого спільного з дійсністю. Годі згадати всі чужомовні праці про Шевченка, своїх і чужих авторів, бо це був би завеликий реєстр. Достатньо згадати праці про Шевченка та його творчість і значення для нашого народу і для цілого людства, коли б воно Шевченка знало й розуміло, тільки з нагоди Шевченківського Року, щоб московсько-комуністична побрехенька цілком звелася до звичайного наклепу проти українських націоналістів.

"Кобзар України", видання "Говерлі" і УВАН, Нью Йорк 1961, стор. 144; "Тарас Шевченко - людина й символ"; синтейна праця англійського професора Матюса, перевидана УВАН у Вінніпегу 1961, стор. 24; "Шевченкові думи і пісні", промовний текст: українсько-англійський, видання Українського Народного Союзу і Наукового Т-ва ім. Шевченка, Джерзі Ситі 1961, стор. 111 + 1 нед.

Перед нами, дійсно розкішне видання "ПОЕЗІЙ" Тараса Шевченка, приготоване нашим заслуженим В-ом "Молоде Життя", Мюнхен 1961, а фінансоване Куреном Пластунок "Ті, що греблі рвуть". Літературна редакція Юрія Луцького, мистецьке оформлення книги Мирона Левицького. Українські тексти зложені в друкарні "Щіцера", а чужомовні та ілюстрації зроблені в друкарні Ф. Брукмана КГ - Мюнхен. Книга друкowana на добірному книжковому папері, сторін 115 + 1 непаг. + 8 кольорових репродукцій Шевченкових малярських праць. Оправлена в помаранчове полотно зі золотими тисками і прекрасною мистецькою суперобкладинкою. На халь "суверенна Україна", як називає злобно поневолену нашу Батьківщину московсько-комуністична пропаганда, про таке видання навіть шріяти не може, навіть з точки зору технічного оформлення книги, бо Київ не диспонує навіть добрим папером та передплетним полотном. Стахановщиною тонкої і культурної роботи ніколи не можна заступити.

Це дійсно незвичайно культурне, мистецьке, ніжно-прекрасне видання, яких мало не тільки в нас, а навіть в народів державних, що диспонує великими грошовими коштами. Книга, яку присмно взяти в руки, не вглядаючи навіть у її зміст. Безсумнівно, що це репрезентативне видання не тільки надається на культурного гостинця навіть для дуже вибагливого книголюба чужинця, а добре мати його в українській хаті, щоб, коли заходить потреба показати його нашому приятелеві чужинцеві. Це видання спеціально надається до такої тонкої і культурної пропаганди тим більше, що воно має коротенький, але добрий вступ про Шевченка та його життя у трьох різних мовах: англійській, французькій і німецькій і 17 поезій Шевченка /дещо тільки у найкращих уривках/ аж у чотирьох мовах: українських текст, переклади: англійський, французький і німецький. Тільки невеличка кількість переложена бодай на дві із згаданих чужинецьких мов. Можна дуже жаліти, що не додано перекладів ув еспанській мові тим більше, що еспаномовний світ таки мало знає про Великого Шевченка.

Трудно було б в цій короткій згадці виіменити всіх перекладачів між якими є вже досить старі і знані шевченколюбимці, як можна їх назвати, але є також між ними і поважні шевченкознавці старшої і молодшої генерації. До старших належить: Юлія Вірджинія, Етель Войніч, Ганс Кох, Кларенс Меннір, Софія та Ілько Борщаки, Рене Мартель. До молодших, залюбна у Шевченкові Віра Річ, що нещодавно, як повідомляла про це наша преса, видала в Лондоні цілу велику збірку "Кобзаря". Ці кілька імен найвиразніше вказують нам, що у збірці "ПОЕЗІЙ" Тараса Шевченка маємо бездоганні, з літературного боку - найкращі переклади.

З цієї нагоди можна щиро поздоровити ініціаторів і видавців цієї прекрасної книги, а всім нам побажати, щоб ми трохи частіше звертали увагу на безстороннє інформування чужинців про нашу велику літературу, підготовляючи подібно гарні видання про інших наших поетів і письменників; тільки такими виданнями ми промостимо шлях собі і нашій поневоленій Батьківщині до культурних душ західнього світу. Ми можемо бути цим світом навіть розчаровані, але у відчай ніколи не треба й не можна попадати, бо він шкідливо відіб'ється на наших безумовно шляхетних змаганнях. "ПОЕЗІЙ" Т. Шевченка видання "Молодого Життя" - це дійсно амбасадорське видання, яким щиро треба радіти й поздоровити себе взаємно.

Мадрид, у грудні 1961 Р. Б.

Д-р Д. Б. :

ДВАДЦЯТЬ ШОСТИЙ ТОМ

Не мало, але дуже мало людей - своїх і чужих - знає, що від десяти років появилoся у нас 26 томів різних документів, що відносяться, у першу чергу до нашої Української Католицької Церкви, не дивлячись, як вона у минулому називалася в нашій чи різних чужих мовах, але сьогодні, офіційно називається вона Українська Католицька Церква, до нашої історії, до нашої культури, а можна сказати, що також до історії нашої боротьби за своє власне національне обличчя. Ясно, що подавляюча більшість тих документів тісно пов'язані з історією нашої Церкви. І тільки людина цілком невідомою може сказати, що це "попівська історія", що не варта уваги поважного борця політика й науковця. Коли б, не дай, Господи, ми пішли б таким божевільним шляхом, то це було б рівнозначне з борсанням по шляхові, що його вказують нам московські комуністи й годі - ми дійсно залишилися б не тільки півмертвoю, коли не цілком, - нацією, тоді ми залишилися б навіть без нашої історії, вона так само виглядала б, як її нам сьогодні пише Москва.

А це шлях не для нас!

Мало людей знає, що всі ці документи походять тільки з одного джерела, а саме з архівів Апостольської Столиці Ватикану у Римі. Треба виразно сказати: нарід, що не має документів до своєї історії - той не має самої історії, бо історія пишеться на основі документів. Наші власні історичні архіви сьогодні майже не існують. Наші "добрі" сусіди самі вичищують їх, де тільки можуть і кожен документ, що промовляє в їхню некористь - знищують. Сторінки нашої історії мають великі прогалини, яких до сьогодні не можна заповнити якраз тому, що не маємо ніяких історичних документів, або маємо їх дуже мало й на основі їх не можна відтворити дійсної картини доби, не можна зробити об'єктивної її синтези.

Вкінці, мало хто знає, що над вибируванням цих документів в Архівах Апостольської Столиці працює тільки одна людина. Лиш у двох випадках зазначено, співпрацівників: в одному Покійний о. Теодосій Галуцинський, ЧСВВ, а в другому о. Євген Камінський. Цією людиною є наш вчений Васи́ліяна о. д-р Атанасій Великий. Знаємо, що о. Атанасій надто скромний у своїй монашій покірності, а все таки треба сказати, що його праця колюсальна. Навіть, коли ми не маємо сили її належно оцінити, то всерівно перед нею треба вже сьогодні, і то дуже низенько - похилити голову. Праця ця така велика, що її дійсно вистачило б на багато років, десятки років цілому штабові людей-спеціалістів, чи, коли хочемо це більше зрозуміти її, то треба сказати, що нею можна б обділити навіть кілька наукових академій. При цій роботі не досить бути досвідченим палеографом, бо ж треба відчитувати тисячі різних документів, не писаних на машинці, а руками різних людей, у старих часах, і, щоб їх відчитати, то дійсно треба бути геніальним палеографом. Але навіть цього замало, бо о. Атанасій Великий, до кожного документу подає свої знамениті пояснення, часом навіть відповідні коментарі, а це знову робота другої людини спеціаліста-історика.

Документів цих, досі - кінець 1961 - появилoся 26 томів.

Коли глядіти на них за матерією трактування, то маємо їх вже сім родів, коли можна висловитися так простенько. Почалася праця від збірки документів, що називаються СВ. СВЯЩЕНОМУЧЕНИК ЙОСАФАТ. Римські документи беатифікації та канонізації, два томи, рік появи 1952-1955, сторін разом: 46 + 674 + 2. Далше йдуть ДОКУМЕНТИ РИМСЬКИХ АРХИЄРЕЇВ, що відносяться до ІСТОРИЇ УКРАЇНИ. Про ці документи, свого часу, трошки більше писала наша преса. Є їх два томи. Кожен том понад 660 сторінок, а оба разом мають: 32 + 1349 + 9. Відносяться вони до років 1075-1953. Іншим родом документів є АКТИ СВЯТОЇ КОНГРЕГАЦІЇ ПРОПАГАНДИ ВІРИ, що висвітлюють історію Католицької Церкви України й Білорусь. Цих документів маємо 5 томів, що відносяться до років 1622-1862. Разом сторінок 60 + 1586 + 14. Ще іншим родом документів є ЛИСТИ СВЯТОЇ КОНГРЕГАЦІЇ ПРОПАГАНДИ ВІРИ, що насвітлюють історію Католицької Церкви України й Білорусь. Їх маємо аж 7 томів, що відносяться до років 1622-1862. Мають разом 77 + 2424 + 20 сторін. Далше йдуть документи, що називаються ПОМІСТНІ СОБОРИ /та їх постанови/, що відносяться до Католицької Церкви України й Білорусь. Цих документів маємо два томи, що відносяться до років 1622-1862. Вони мають разом 20 + 669 + 3 сторінки. Окремим родом документів є ЛИСТИ КИЇВСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ МИТРОПОЛИТІВ. Цих документів маємо 4 томи, відносяться вони до років 1613-1762. Разом сторін 49 + 1522 + 8. Ще інші документи це ЛИСТИ АПОСТОЛЬСЬКИХ НУНЦІЇВ, що відносяться до історії України, за роки 1550 - 1850. Разом 3 томи, сторінок 41 + 1001 + 7. Вкінці, перший том ПРОХАННЯ Уніятської Церкви Украї-

/Закінчення на ст. 6.

Д. Е. :

ДОБРА Й КОРИСНА КНИЖКА

Добру й корисну книжку можна по-різному оцінювати. Не можна заперечувати, що ця добрість і корисність, не дивлячись навіть на дуже велику людську об'єктивність, залежатиме таки через яку призму духовости вони переживатимуть. А все таки існують якісь загальні поняття добра, краси, правди й справедливости. Незаперечно, що сьогодні, в нашому світі й оточенні навіть ці, сказати б аксіомні поняття – сильно захитані. Це безумовний наслідок, що живемо в добі не скаліченого часу, як дехто думає, а в добі скаліченої людської духовости.

Не так дуже давно появилася добра й корисна праця д-ра Степана Горак: "ПОЛЬША ТА ЇЇ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ, 1919-1939". Книга появилася англійською мовою і вона для нас тим більше цінна. Коли ми твердимо, що ми є в останньому періоді боротьби за нашу повну державну незалежність, то мусимо бути також свідомі другої речі, що противники-вороги тієї незалежності таки не перевелися. А, коли наші вороги не перевелися, то цим самим ми не можемо втрачати нашої духової притомности, постійно мусимо здавати собі справу з ким ми маємо і з ким матимем до діла. Хто долю Української Держави зложить у якісь одні руки, скажимо навіть простіше і ясніше, навіть сьогоднішньої Америки, то вже сьогодні можна сумніватися чи з нашої будови вийде якась будівля.

Книга д-ра Степана Горак, добра й корисна – появилася таки на часі.

Появилася вона в американському видавництві Вантаж Пресс, Нью-Йорк-Вашінгтон-Голлівуд, 1961. Видана на доброму папері, має 259 + 1 неп. сторін; розмір 21 x 14. Оправлена в червоне полотно, з доброю суперобкладинкою, якої, здається найбільше українці перестрашилися, не маючи поняття про зміст самої книги. Твердимо: видання дуже гарне, корисне й на часі, дарма, що сама тема болючо-колюча, яку дехто хотів би забути, виправдуючись ніби тим, що Польща не є сьогодні нашим окупантом, що треба з нею вже сьогодні нав'язувати добросусідські взаємини, що з усіма не можна вахератися.

Гарненька казочка для чемнених діточок! А наша чемність в такому випадкові перебирає мірку, бо Польща ще сьогодні є окупантом нашої землі. Також правда, що дехто у своєму песимізмі пішов аж так далеко, що навіть закладав "бюро продажу прабатьківської скривавленої землі". Але чи можна оглядатися на барашників?

Часом нарікаємо на брак чужомовної літератури про наше питання.

Книга д-ра Степана Горак якраз належить до такої літератури. Це книга, а не відпихачча пропагандивна брошурка. Книга потрібна нам і потрібна чужинцеві, що цікавиться не тільки нашим питанням, а взагалі питанням середньої і східної Європи. Це, що хтось закинув, що автор написав її з точки зору німецької історіографії – не має ніякого значення. Щоб тільки не польської і не московської. То не значить, що німецька історіографія повністю нам відповідає, і не значить, що під таким кутом зору написана праця д-ра Горак. Вважаємо, що вона написана об'єктивно й так, як писати повинен український вчений, не дивлячись, чи та об'єктивна правда вкладається, чи не вкладається у тісну голову західної людини.

"Польща та її національні меншини", на нашу думку, книга дуже на часі. Написана з розумом і серцем. Це значить, що думала й писала її українська наукова голова, але співдіяло в цій праці палке й повне любові і журби до окраденої Батьківщини, патріотичне серце. Чи від книгою, скажимо, підпишеться чужинець це, з одної сторони важне, а з другої цілком не має значення. Йде про це, чи ми під цією книгою підпишемося. Не заперечуємо невідрадного факту, що ми далеко досить зайшли, коли йде про роки, від польських національних меншин, а до таких нас поляки зараховували, не погоджуючись навіть з історичним фактом, що ми жили на нашій відвічно прабатьківській землі і компактною масою. Ми вже не відчувасмо того болю, що відчували тоді, коли наш зубожиллий хлібороб не мав права купити за свої гроші шматка землі від рідного брата. Батько ще мав право дарувати своє поле дітям, але брат не мав його права продати рідному братові, бо пан староста, комендант поліції, або капраль КОП-у ставили своє "вето" вимагали від "купця" перенесення метрики до "косцюлка". І, коли ми цього вже не відчувасмо, коли це питання цілком чуже для молодого покоління, то це дуже зле, бо проблеми ми це не розв'язали.

Саме книга д-ра Горак, доки питання нашої соборної – на всіх етнографічних землях – держави не буде розв'язане, все є і буде актуальна. Про це мусимо знати ми, мусять знати поляки, воно мусить дійти до свідомості чужинця, що виявлятиме добру волю те питання розв'язати.

Все треба нам бути приготованим не до несподіванок, а до твердого життєвого факту, що майбутнє нашої держави мусить бути в наших руках. Його ані не розв'яжуть політики західного світу, ані не станеться ніяке чудо, щоб "згинули воріженьки, як роса на сонці", що отак сама собі у хупані "вибухне" Україна. Ні, такого не буде! Її треба буде вибороти, а боротися треба вже сьогодні. Ми воюємо, а для воюючого відпочинку нема. Перепоchinoк у запіллі добрий і потрібний, але, коли він задовгий, то воєнний деморалізується і починає бешкетувати. Здається, що такий феномен бешкету проти своєї власної правди переживаємо сьогодні ми - на чужині. Якраз книга д-ра Степана Горака повинна бути в наших руках і в руках нашої молоді, щоб знали ми і вони, що нас жде ще дуже багато несподіванок, коли ми дійсно почувалимо себе ще доньками й синами поневоленої України, коли ми дійсно вважаємо себе її воюючими. Коли ми помиляємося, тоді зайва була праця д-ра Горака й цілком непотрібно пишемо ці скромні рядки, поручаючи цю вартісну книгу йодати нашому читачеві.

Коли ми будемо ждати, щоб наше життєве питання вирішував син МекМіллана, той самий, що в 1958 році був незадоволений з готелю в Москві і писав, що він міг би вдоволити "тільки українського колгоспника", чи навіть невістка того самого МекМіллана, як це хотів би зробити наш патріот, то ми виявимо з нашої боєвої духовости, а без неї не буде в нас сили продовжати тяжку боротьбу в умовах чужини; наша рука ніколи не буде спроможна стиснути меч справедливости.

Можна тільки жаліти, що праця д-ра Степана Горака не появилася також українською мовою, а вона цього варта й була б нам потрібна.

Мадрид, у грудні 1961 Р.Б.

=====
/31 стор. 4.

ми й Білоруси, що відносяться до років 1600 - 1699 і має 10 + 363 + 5 сторінок. Разом 26 томів цих документів мають 10.992 сторінки, чи пересічно кожен том має 422 сторінки. Це вже ціла й поважна, дуже спеціалізована бібліотека документів. Ми свідомі цього, що наша бібліографія повинна відтворювати появу цих документів точно, як цього вимагає бібліографічний запис. Нам це забрало б забагато місця і може не дали б подрібні числа й роки видань кожного тому ясному уявленню читачеві до якого спрямована ця інформація.

Праця це не є закінчена й не знаємо, коли її о. д-р Атанасій Великий закінчить тим більше, що за його власними підрахунками всіх можливих документів, що мають значення до нашої історії та історії нашої Церкви, - повинно бути 60 томів. Іншими словами багато з нас, усіх 60 томів не побачить, але це не має значення для історії. Найгірше, що вже другий рік, через навантаження другою, також важливою працею, зв'язаною зі скликанням Другого Ватиканського Собору, пильний збирач і впорядчик цих документів о. Атанасій не може присвятити більше часу цій своїй улюбленій праці.

Мова всіх документів така, як вони написані у своїх оригіналах. Це значить у подавляючій більшості випадків мова латинська, але є також багато документів в італійській мові. Ми можемо бути цим навіть незадоволені, бо без знання цих мов - годі користати з документів, але мусимо признати, що вони призначені до студій людям-історикам і може б було ще передчасне перекладати їх на українську мову. Безумовно, що було б добре, вже сьогодні видавати їх у двох мовах: текст оригіналу й паралельний переклад, але тоді треба знову мати людей до такої праці і гроші на видавництво.

Саме тут хочемо сказати кілька слів, на основі мови самих таких книг, хто їх видає. Появляються ці документи під загальною фірмою "Записок Чина Святого Василя Великого" /з ЧСВВ/, в другій серії і третій секції. Гроші на видання цих великих скарбів-документів дали українці на чужині, як це позначено на "Документах Римських Архієпископів...". Далше, частину коштів /деяких томів/ покрили самі ОО. Василіяни. Інші томи фондували: Митрополит К. Богачевський, Єпископ А. Сенишин, Архієпископ В. Ладижа, Єпископ Ніль Саварин, Парохія в Бронкс, ЗДА, а останній том - виданий коштом Теклі Кіндзерської, який вона присвятила українським жінкам-піонеркам Канади.

Самі документи не потребують ані похвали, ані догани, бо вони є нічим іншим тільки історичними документами. Але праця о. д-ра Атанасія Великого заслуговує не лиш на найбільшу похвалу й відзначення з нашої сторони, але також на справедливую оцінку й всесторонню підтримку. Змусити його працювати, дати йому охоти можна тільки єдиним способом: забезпечити грошми появи дальших томів. Знаємо, що йому цілком на цьому не залежить: чи ми його проголосимо найбільшим українцем і найбільшим патріотом, чи ні, але документами він таки журиться.

Мадрид, у грудні 1961 Р.Б.

Тарас: Ах, як би жила наша мати,
Не було би так гірко нам!

Іринка: Бо ти, Тарасе, без потреби
Все побиваєш Степанка,
Тому вона є проти тебе,
На тебе все лиха така?

Тарас: Його я перший не займаю.
То він, неначе той репак,
Чіпляється мене. Тікаю
Від нього, та втекти ніяк.

Іринка: Це правда, він недобрий досить,
Видумує лихе на нас
І все те мачусі доносить —
Це він сказав: »Украв Тарас!«

Тарас: Тож бачиш, якже тут стерпіти?
Мене, знай, кривда так болить—
Для мачухи чужі ми діти,
Непотріби — все верещить.

Іринка: Ну, шож, дарма. Нам слід терпіти,
Ще поки ми усі малі...

Тарас: Однаково всім сонце світить,
А кривди тільки на землі;
Тож правду кажеш ти, сестричко,
Ще поки ми усі малі,
Терпім — це кривда невеличка
Супроти кривд усіх в селі.

Іринка: Тож грайся ти, а я принесу
Тобі і їсти й пити тут,
Зварила мачуха кулешу
Та й будуть галушки мабуть.
(Відходить).

О, ненечко моя ти мила,
Я знаю, це вблагала ти
У Бога і Господня сила
Не дала скривдить сироти!
Ходім, Іриночко, на цвинтар,
За нею змовить молитви...

Іринка: Й подяку Господу зложити,
Що правду виявив! — Диви!
(по хвилині)
Заждім хвилинку ще, Тарасе,
Ось гурт дітей іде до нас:
Петрусь, Гриць, Ксеня, Стець, Івасик
Оксанка Желехівна враз!

Тарас (радісно):
Оксанка йде! Як так, заждімо,
В гурті забуду лихо все!
Підемо разом з ними всіми!

Іринка: В платку Оксанка щось несе!

ЯВА 9.

Тісамі, Оксанка й гурт дітей.

Оксанка: Вітайте! Добре, що найшла вас!
Про кривду знаю вже твою,
Тарасе!

Тарас: Добре, Богу слава
Скінчилось *(насмлю сміється)*. Я здоров, і

Оксанка (зворушено):
Та дуже десь тебе боліло?

Тарас: Про те, Оксанко, тихо, ша!
Боліло, правда, досить тіло,
Та більш боліла ще душа!
Та вже минулось! Як олива,
Вся правда вийшла вже наверх!
Тепер моя душа щаслива.

1962

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ГОВЕРЛЯ"
НЬЮ ЙОРК - ЗДА

Сценічна картина в 1 дії
з життя Тараса Шевченка.

ПЕРША КРИВДА

ЯРОСЛАВ ВІЛЬШЕНКО.

КНИЖЕЧКА: 181.

Кінець.
(Заслона поволі опадає).

І правда панувать прийде —
Так твій дідусь геродить завди —
Вже кривди не буде ніде!
І з хлопців:
О, так, Тарасе, не журися,
І лихом вар од землі ти
І з нами разом веселися,
Хай час нас весело летить!
Гей, хлопці враз і ви дівчата,
Женімо гум від Тараса —
Ану, щось разом заспівати,
Хай пісня ліне в небеса.

(лиці й дівчата уставляються в коло та співають):
Підеш в школу учитися,
І все добре буде,
Тільки серце добре, шире,
Хай скривають груди.
Милися явороньку —
Тільки серце добре, шире,
І любов правдиву,
Курися, Тарасику,
Ти молоденцький!
Не журися, Тарасику,
В тугу не вдавайся,
Ти ж козацький є нашадок —
Як козак тримайся!

Забув вже біль я ввесь тепер!

(по хвилині)

Тепер підемо всі на цвинтар,
Де ненечка лежить моя,
На гробі змовлю я молитву,
Подяку зложу неньці я.
Бо вірю сильно, що це ненька
У Бога вставилась і Бог,
Там вислухав її! Бідненька
Десь лила сльози, як горох,
Щоб Бог не дав покривдить сина,
Не дав зневажить сироти.
А неньчина сльоза перлина,
У Бога важить, бо найти
Ціннішого ніщо не можна
У світі Божому цілім!
А ненечка була побожна,
Як жила з нами на землі!

Оксанка: Так, тямлю маму твою добре,
Побожна й добра була все,
Хоча давило лихо, горе —
Не нарікала. Ще несе
Біднішим, було, що потреба,
Хоч теж біди зазнала вкрай,
Напевно, що пішла до неба,
Інакше навіть не думай!

(по хвилині)

Та, бач, забула я, Тарасе.
Ось яблука для тебе тут!
(поде йому п'яток із яблуками).

Тарас: Великі всі такі і красні!
З тієї яблуні мабуть,
Що нам край хати так зацвила?

Оксана: Ні, ні! Це щепи дві нові,

Сцена: частина запущеного саду — калина, бурян.

ЯВА I.

Тарас та Іринка.

Тарас *(нахилює до себе протилежне віття калини та зв'язує так, що робить з віття щось ніби будку):*

Ось буде хатка, як палатка!
Туди пороблю стежечки
Та вистелю пісочком гладко,
Між ними цвистимуть квітки,
Буде тут в мене любо, мило.
Неначе в панському саду —
Калина, бачиш, як зацвила!
Ось тут я бурю пережду.

Іринка: Тарасе, справді тут чудесно,
Сиди та грайся тут як слід,
Я потайки тобі принесу
Ось тут щонебудь на обід.

Тарас: Туг любо так мені, Іринко,
Хоч кривда всежтаки болить:
Та москалеву клятву скриньку
Не глянув навіть я на мить,
Не то, щоб гроші його брати,
А мачуха кричить: «Це він!»

Іринка: Ще щастя, що утік ти з хати,
Бо за проклоном шле проклін
Москаль і всіх хотів стріляти,
Лютує ще у хаті він

Оксанка: Тарасе, все ще добре буде,
Що поневолили брата...
Бог не творив — лиш злії люди,
Де Божий твір, в кріпак
Наук усіх? Людина-ж кожна —
Учність нам, як панничам,
Ох, Боже наш, чому не можна
Хоч тільки вільно кріпакам!
Взявсь знов до книжки жаво —
Я знову вчитисьму в дяка!

Тарас:

Щоб кривди не терпів ти тут!
О, знов для мене Бог ласкавий,
Тебе і вже подбають,
Кажуть, що в школу знов дадуть
Дідуся разараз їх картують,
А мачуха така лиха!
І дячко ходить теж прийдти,
Щоб Бог мені простив гріха!
Щоб видачив, підуч просити,
Невинного так жаль, так жаль!
Говорить разараз: «Хлопчинни
Такий сумний тепер москаль:
Ти тут, Тарасе! є новина!
Микитка: Ти тут, Тарасе! є новина!

Тісамі й Микитка.

ЯВА 10.

(Попадає яблука).

Уперше в осени зродили —
То яблука є зимові.
Я дякую тобі, Оксано!
Та я не з'їм цих яблук сам —
Товариші мої кохані,
Я всім по яблуку вам дам.

Тарас:

Дієві особи:
Тарас Шевченко, хлопця 10 років;
Микитка, його брат, 12 років;
Іринка, сестра 8 років;
Оксана, мачуха Тараса;
Стелянко, її син;
Павло Грушівський, Тарасів дячко.
Оксанка, дочка сусіда.
Гурток хлопців і дівчат.

Тарас: Смачненько вже я пообідав.
Іринка: Давай горнята, я візьму.
 Тепер нема нікого в хаті —
 Помию їх і покладу,
 Ніхто не буде навіть знати,
 Що ми дали тобі їду.
Тарас (подає горнята):
 Я дякую тобі, Іринко,
 Мерщій з горнятками біжить
 Та ні, стривайте ще хвилинку,
 Про діда ще мені скажіть:
 Чи вірять теж, що я вкрав гроші?
Микитка: О, ні! Говорять: »Це брехня!
Іринка: Кажуть: »Тарас хлопчак хороший
 І чесний — ручу за це я!
 Мерщій ходімо вже, Микитко,
 Щоб не підглянули тут нас.
Микитка: Ходім, біжим у хату швидко,
 Нехай не знають, де Тарас!
 (Відходять).

ЯВА 4.

Тарас сам.

Я радий, що дідусь мій віри
 Не ймуть, що я ті гроші вкрав,
 А то терпів би я без міри,
 Колиб і він також думав,
 Що злодій я. О, добрий Боже!
 Ти знаєш все і знаєш теж,
 Чужого взяти я не можу —
 Незаймане, святе чуже!
 Гріха та нечести боюся,
 А правду ціну над усе,

Село мое кохане, миле!
 Неначе писанка село:
 Сади вишневі зацвіли,
 Зеленим газм поросло,
 А на горі стоять палати
 Неначе диво, а кругом
 Тополі та дуби крісати!
 І верби тихі над струмком.
 А там і ліс, і поле,
 І сині гори за Дніпром,
 Заветься гора тут ніколи,
 Ні квіди досі не було!
 Чи не було? Ох, Боже милий!
 Тут матір дорую мою,
 Ще молодю, у могилу
 Поклала нуджа — в цім раю...
 (По хвилині).
 Та що це я, немов дідусь мій,
 Понав в задуму та сную
 Сумніт думи? Де мій усміх?
 Я ж молодий, здоров жию!
 Своєю в книжечку добуду,
 Що сам її списав собі,
 Сквороду читати буду
 І завяз край зроблю журбі.
 (Добуває книжечку з-за пазухи та читає):
 »Ой, ти, птичко-жовтобоко,
 Не клади нізда високо,
 Клади на зеленій травиці,
 На молоденькій муравиці —
 От, встріб над головою

ЯВА 2.

Дідусь так вчили та матуся
 І батько кажуть: »Не несе
 Крадена річ у хату шастя,
 А гріх і горе та докір;
 Хто раз покусі тій піддасться,
 На завжди тратить честь, повір...
 О, ні! Сумління в мене чисте
 Й ніяк його не сплямлю я,
 Мене докір не буде гризти.
 (Піднімає очі до неба і кладе
 руки на серці).
 Ти знаєш, ненечко моя,
 Що там живеш у Бога в небі,
 Що я, твій син, не є такий;
 Хочаб в якій я був потребі —
 Не сплямлю крадіжю руки!
 (Кінчить робити пукавку, стрі-
 ляє в неї та співає):
 Ой, гук, мати, гук,
 Де козаки йдуть...

ЯВА 5.

Тарас і Степанко.

Степанко: Ага, то тут ти скривсь, Тарасе!
Тарас (до себе):
 Ах, Боже! Пробі! Степанко!
 Тепер пропав я вже нещасний,
 Побють на винне яблоко!
 (до Степанка):
 Чого тобі у мене треба?
 Чого приліз ти тут в мій кут?
 Такий мерщій, бо є на тебе.
 Тугий, здоровий в мене прут!
 Побю тебе або застрілю

Ось бачиш, хто украв рублі!
 Ох, білий ти, боїть десь спинає?
 Пусте, я радий, що в селі
 Не підє слава, що я злодій!
 Це біляше бо ліно б знай...
 Боїть, Іриночко, та годі,
 Дідусь дасть зліля і болям краді!
 А як би кинули не славу,
 Що злодій я, то вже на вік
 Було б імя мое пропало!
 Ніде б я від клейма не втік!

Тарас та Іринка.

ЯВА 8.

Рублі, рублі уже найшлися!
 Найшов москаль у Степанка.
 Заовив його, як брав з полиці,
 Всі три рублі держав в руках.
 Неправда це?
 То йдять спитати!
 За руки ще москаль держить.
 Держить? Біжжу мерщій до хати,
 Бо ще готов його побить!
 Не вкрив він, може грався грішми,
 Бо то лискує, то манить.
 О, Боже, ти мене потишай!
 Будь ласка, дядечку, пустяк
 Вже Тараса, бо він невинний!
 (Дядько пускає Тараса й відходить).

Тісамі й Іринка.

ЯВА 7.

Із пукавки, ось глянть вже я
Ціляю й певно, що поцілю —
Нещасна доленька твоя.
Степанко *(утікає):*
Ой-ой, ой-ой! Убити хоче!
Мамуню, дядьку, тут Тарас!

ЯВА 6.

Тісамі й дядько Павло та мачуха Оксана.

Дядько: А, тут ти є, недобрий хлопче,
Що ганьбу кинув на всіх нас!
*(Заходить із заду та ловить Тараса, мачуха за-
ступає Тарасові дорогу зпереду)*
Мичуха: Так збить його, щоб довго тямив
Як лакомиться на чуже!
Тарас: Клянуся я тут перед вами,
Що я не брав, не брав і вже!
Мачуха: Не брав?! А хто до цього здібний,
Непотрібе, як тільки ти?
Дядько: Признайся зараз, бо так зібю,
Що кров цюркоком буде тексти!
(Бе Тараса).
Тарас: О, нене, нене, рідна нене,
О, добра ненечко моя,
Глядиш ти з неба все на мене,
Ти бачиш, що невинний я!
Мачуха: Думає мамою задурить,
Його наскрізь я знаю вже;
Так бити, щоб тріщала шкура,
Нехай не рветься по чуже!
Дядько *(бе Тараса):*
Скажи де ті рублі сховав ти,
А ні, то битиму на смерть,

Так, що сконавеш ти до завтра,
Покрию синьками вщерть!
(бе Тараса).
Тарас *(веться з болю):*
Скажу вже, вже покажу.
Ось тут, ось тут я їх сховав.
А що, не бий дитину вражу?
Мачуха: Казала я, що він украв!
(порпає землю):
Немає тут, ти дурши, хлопче,
За те ще гірше битиму!
Мачуха: Драбуга викрутиться хоче,
А кив давацятьпять йому!
Дядько *(бе знову):*
Чи скажеш де дінув рублі ті?
Тарас: Я скрив їх край калини тут!
Мачуха: Чи бачив хто таке на світі?
У волость дати його під суд!
Там правду вже добудуть з нього.
Добути вміє Опанас!
Дядько: Чи ти, дитяно, іше довог
За ніс водити будеш нас?
Тарас: Ні, я не крав!
Мачуха: Забув вже кит,
З заліза він, вам кажуть!
Дядько: Скажи вже раз, чи ти дурний
Де дів рублі?
Тарас: Не крав їх я!
(Дядько бе Тараса).

Козаченька вбито.
Вбито його вбито,
Затягнуто в жито,
Червоною китайкою
Личенько накрито.

ЯВА 3.

Тарас, Іринка та Микитка.

Іринка *(вбігає):*
Тарасе, пробі, кинь співати!
А то найдуть тебе осьтут,
Бо дядько й мачуха із хати
Пішли тебе шукать і кут
Переглядають всюди кожен
І горе, як найдуть тебе,
Тож тихо тут сиди, небоже!
Микитка: Не рухайся, мовчи, ні бе!
Іринка: Я галушок тобі узяла...
Микитка: А я кулешу та кисляк.
Сиди та їдж собі помало,
Не зраджуйся нічим, ніяк!
Ми сироти, самим нам треба
Все помагати собі в біді,
Самим нам думати про себе,
То добре нам буде тді.
Тарас *(ість кулешу з кислим молоком, а потім
галушки):*
Ну, шож там в нас чувати в хаті
Чи заспокоївся москаль?
Микитка: Для нього це велика втрата,
Бідак він, то було і жаль —
Та вже успокоївся, бо дідо
Вернули три рублі йому.

Висить, хоче ухватить,
Вашою живе він кривою,
От-от вже киті гострять!
(Давься піснью з пам'яті):
«Стоїть вівір над водою,
Все киває головою;
Будні вітри повавають,
Рукі явору ламають.
А вербочки шумлять низько,
Воліють мене до сна,
Тут тебе потічок близко,
Вино воду аж до дня...
(По хвилині говорить):
Мудрий був Скворода той,
Він багатства не бажав,
Прадав лиш шов шукати,
Народни в Бога ждав
Не на цім, на тому світі,
Бо у Бога правда є...
І даюсь говорити: «Діти,
Хто все правдою живе,
Цей шасливий буде всюди,
Не боїться горя, кривд,
Добре серце май лиш в грудях
Будеш і в біді шаслив!»
Хай журба їде геть в дорі,
Я веселий буду все,
Пускаю зроблю для себе,
Оді сестра принесе...
*(The прута з калини, робить
пукавку та співає):*
Ой, на горі жито,
І на долині жито,
Межи тими гороньчками

Д-р Ол. Соколишин,
бібліотекар:

Б І Б Л І О Г Р А Ф І Ч Н І
В І С Т І

Бібліографії деяких періодичних видань:

1. Вінтге Оскар Осбірн, 1903 - "Е класифайд Бібліографі ов ді Періоді-
кал Літеречюр ов ді Тренс-Міссіпі Вест, 1811-1957. Блюмінгтон, Інді-
яна Юнів., Пресс, 1961. ХХУ+626 ст., 26 см

Це бібліографія чарівного заходу Америки від Аляски до Каліфорнії. На
наше здивування автор не помістив Агапія Гончаренка: "Вісник Аляски"-
'Аляска Геролд', що виходив в 1868-1873 рр. Знаходимо там згадку про
москалів, ст. 6-8, але про Гончаренка ні слова! Тож треба б нам сами та
ки постаратися про таку бібліографію, бо за нас ніхто цього не зробить!

2. Арндт, Карл, Р і Олсон, Мей, І.: Джерман-Американ Нюзспейперз енд Періо-
дікалс, 1732-1955. Історі енд Бібліографі. Гайдельберг. Квелле Маер -
Шаблішерс, 1961, ст. 794, 24 см

Прекрасна бібліографія видана, як досліді німецької преси ч. 3., з німе-
цьким перекладом 'Деклярації Незалежности' та комплетним списком нім.
періодичних видань з 50- стейтів. Хай це видання стане для нас захо-
тою для видання українських період. видань, бо така бібліографія дуже
нам потрібна!

Міхаел Дорнрам "Гаймкегр нах Фрідлянд"-роман. Байройт, 1961, ст. 413.
'Поворот до Країни волі' це роман з життя жертв другої світової війни
в якому автор згадує про военні роки німецького й московського народу
описує їхні терпіння, але не згадує він і поминає всі ті жахливі те-
рпіння українського народу, що їх зазнав якраз унаслідку московсько-ні-
мецького шалу. Значить німота ще нічого не навчилася з минулого!

Значек, Леош (1854-1928): Тарас Бульба; рапсодіє (1915-1918) Прага, Гудеб
ні Матіце Умелецке Беседи (1947), партитура на 103 сторінок, 20 см. Ці-
каво зазначити, що бібліографія української музики збільшується працею
автора та пілносить зацікавлення повісти М. Гоголя "Тарас Бульба".

Об. Наций видали уже 6-й раз свій довідник на 607 ст, але в тій кни-
зі довіднику не має ані згадки про Україну, що була та є членом-основ
ником тих же Об'єднаних/ чи роз'єднаних/ Наций! Подано там дії всіх
агенцій від 1945 до 1958 рр. Але навіть в індексі немає назви Україна!

Кварлел, Бенджамін: Да Негро ін Америкен Революшн. Чапел Гілл Юнівер.
ов Каролайна Л. есс (1961) ст. 231. Американський Інститут ранньої америк
історії й культури видав інтересну книжку про участь негрів в американ
ській революції. Коли б брати під увагу, що вже досі понаписувано про
таку участь в амер. рев. чехів, німців ірландців, поляків, жидів, а тепер
негрів, тож приходить пора, щоб також написати та видати книжку про у-
часть українців в американській революції та війні.. (Але ми, покищо, -
маємо лише ідіотичні заяви пана державного секретаря Діна Раска, що в
справі України і її минулого, показав себе повним ігнорантом, злобним
типом, або ненависником українців узагалі. Щедаром кажуть, що він похо-
дить з жидівського роду; що його дід Раскель приїхав до ЗДА з України,
де (напевно) ..переконався, що Україна - це "традиційна російсская
земля...." і таку 'науку' передав синові, а син унукові поганому!! ред.)

Франк, Джозеф (1916-): Да Бегіннінгз ов да Інгліш Нюзспейперс, 1620-1660,
384 ст., 24 см. Тут представлено історію журналізму у Великій Британії,
що сягає 1620 рр та його історичний розвиток до 1660 рр. Видало цю дуж-
е цінну книгу Кембрідж, 1961, Гарвард Юнів. Пресс. Напевно ніхто не бу-
де заперечувати, що коли б так хтось у нас знайшовся та написав таку
історію розвитку української журналістики та нашої преси взагалі!?

п Просимо надсилати передплату на 1962 р. і ін. залежності за журнал

Видання

5. Боголюб, П. : ІНДІЙСЬКА КУЛЬТУРА І ЗАХІД. Орден, Канада, 1962. Ст. 63+1 неп. ф. 18 см, ціна 50с.
6. -КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ на конвенційний рік 1962. Дже-рзі Сіті, 1962. В-во "Свобода", ст. 192, ф. 25 см.
7. Женецький, Степан: НАША НАЦІОНАЛЬНА НАЗВА. Нью Йорк, 1962. Накладом 2. Відділу 00 Лемківщини в Конквєрсі, Н. Й. Ст. 77+3 неп. ф. 21 см. ц. \$1,50
8. Шуварська-Шумилович, Ірина: НЕДІЛЬНИЙ РАНОК. Оповідання. Нью Йорк, 1962, ст. 64, ф. 21 см, ціна \$1,50
9. Рудницький, ЯР. : ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ БОБКІВЩИНИ. Друге видання (справлене) Накладом УВАН, (Вінніпег, 1962), УВАН. Серія П, Завознавство ч. 23-24. ф. 23 см, ст. 246+2 неп. (Це докторська праця на польській мові), ціна \$3.-
10. -ПРИГОДИ БАРОНА МЮНХГРАВЗЕНА. Друге видання. Переклад з німецької д. За-гул. Нью Йорк, 1962. Українське Видавництво "Говерля", ілюстроване вид. ст. 138+6 передніх. ф. 18 см, ціна прим. \$1,50
11. Белегай, М., М. : ДОМАШНІ ЛІКАР. АБО ЯК ЛІЧИТИСЬ ДОМАШНІМИ ЛІКАМИ БЕЗ МОЧИ ЛІКАРІ. Зладив.. Нью Йорк, 1962. Українське Видавництво "Говерля" 2. видання. Ст. 96. ф. 18 см, ціна прим. \$1,50
12. -К А Т А Л О Г УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖАРНІ І ВИДАВНИЦТВА "ГОВЕРЛЯ". Нью Йорк, 1962 р. Сторін 48, ф. вел. 8⁰, (ілюстрований) на 1962, ч. 15.
13. -КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ "МІТЛА" на 1962 рік. Буенос-Айрес (1961), В-во Міяна Середяка. Ст. 128. (Річник одинадцятий), ф. 19 см. Ціна прим. в ЗДА \$ 1.- /Цей календар -"МІТЛА"- це єдиний гумористичний календар у вільному світі. Його зміст виконують відомі автори - гумористи. Видання ілюстров.
14. -КАЛЕНДАР "РІДНА НІВА". На звичайний рік 1962. Вінніпег, 1962. Видавнича С-ка Еклезія. Ст. 192.
15. -КАЛЕНДАР "ПРОВІДІННЯ", Союзу Українців католиків в Америці на Рік Божий 1962. Філадельфія, 1962. В-во СУК "Провідіння". Ст. 176+16 ст огол. ф. 24 см
16. -КАЛЕНДАР "УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" на 1962 рік. Вінніпег, 1962, Канада (1-)
17. -УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР на рік 1962. Бавнд Брук, 1962 року. Річник 12. Видання УЩ в ЗДА. Ст. 159+1 неп. (\$2.-)

Увага!

Дуже важне!

НАЙКРАЩЕ!

Можете перевести цього року свої ваканції в горах Кетскіл, на Г О В Е Р Л І!
Високо! Сухо! Здорово! Там Ви ніколи не впрісте! Там відпочи нете!

Просимо зголошуватись вже:

"HOWERLA"

41 EAST 7th STREET — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-0193

"КНИЖКИ ПРАКТИЧНОГО ЗМІСТУ"

Щойно появились з друку такі ТРИ книжки:

1. Д-р Ю. Липа: ЛІКИ ПІД НОГАМИ. Про лікування рослинами з латинсько-українським і українсько-латинським словником рослин - \$2.00.
2. М. Вєдигорський: НАШІ ЛІЧНИЦІ РОСЛИНИ. Практичний підручник для пізнавання, збирання лічних рослин, з ілюстраціями, описами, народними назвами, календарем збирання і додатком про трійливі рослини \$2.00.
3. М. М. Белегай: ДОМАШНІ ЛІКАР, або як лічитись домашніми ліками без лікаря (як лікаря немає) -- \$1.25.

Всі ТРИ КНИЖКИ разом лише за \$3.00.

(Ці книжки можна купити виключно лише в ГОВЕРЛІ, ціни на них ніколи не будуть нижчі.)

УВАГА! Кожний, що закупить повищі книжки, переконається, що вони, хоч не великі, будуть під тим оглядом найкращим дорадником і помічником!

Замовлення, зраз із належністю, шліть до:

"HOWERLA"

41 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-0193

ДОПОВНЕННЯ

Видання за 1961

121. Цибульський, Борис: ЛЮДИ КОЗАЦЬКОГО СЕРЦЯ (Слідами жорстокої долі). Новість. Частина 2. Париж, 1961. т.+1 неп. \$1.50
122. -ГЕРОЇЧНИЙ БІЙ ПІД ЧОРНИМ ОСТРОВИМ. Україн. Воєнний Інститут, Торонто, 1961. ст. 102+2 неп. + 1 мапа (вкладка).
123. Шах, Степан: У 150 ЛІТТЯ УРОДИН О. МАРКІЯНА ШАНКЕВИЧА. 1961 РІК ЮВІЛЕЙ. Мюнхен, 1961. В-во "Христ. Голос", ст. 145.
124. Шевченко, Тарас: КОБЗАР. Вибрані поезії для молоді. Клівленд, 1961р. В-во Координаційного Комітету Укр. Молодечих Організацій. Наклад 3 тис прим., ст. 96.
125. Храплива, Леся: КОЗАК НЕВМИРАКА. Оповідання для дітей. Нью Йорк, 1961 Мист. Оформлення Христини Зелінської. Технічне оформлення обкладинки Роми Баб'юк. Ст. 96. ф. 23 см. Ілюстр. видання. Ціна \$2.-
126. Риндик, С (тепан): ПРИГОДИ СІРКА КЛАПОВУХОГО. Чикаго, 1961. Ілюстрації роботи М. Григорієва. Головки роботи Любомира Рихтицького. Видання Укр Америк. Вид. С-ки в Чикаго. Ст. (28) непагінованих. ф. 28 см. ц. \$1.50
127. Чапленко, Василь: ЗАГИБІЛЬ ПЕРЕМІТЬКА. Новість. Нью Йорк, 1961. Друк. А. Орел. (Видання автора). Ст. 176. ф. 23 см. (\$2.50).
128. Грищенко, Олекса: МОЇ РОКИ В ЦАРГОРОДІ 1919-1920-1921. Мюнхен, 1961. Париж. В-во "Дніпрова Хвиля", ст. 258-2 неп. ф. 25 см. (\$4.-).
129. Лазорський, Микола: ГЕТЬМАН КИРИЛО РОДУМОВСЬКИЙ. Роман-хроніка 18-віку. Мюнхен, 1961. В-во "Дніпрова Хвиля", обкладинка Мирона Левицького. Ст. 752. ф. 22 см. (\$6.80). в оправі/
130. Книш, Ірина: ТРИ РОВЕСНИЦІ 1860-1960: До сторіччя народин Ульяни Кравченко, Марії Башкірцевої і Марії Заньковецької. Резюме в англ. мові Дж. Д. Книша, Вінніпег (1961), ст. 320.
131. Олександрович, Микола: МАРКІЯН ШАНКЕВИЧ; українське літературне відродження в Галичині; друге доповнене видання. Торонто, Р. Е. 1961. Укр. В-во "Добра Книжка", випуск 174, ст. 64.
132. Нагаєвський, Ісидор (о): ОБ'ЄДНАННЯ ЦЕРКВИ І ІДЕЯ ПАТРИАРХАТУ В УКРАЇНІ, історико-богословська студія. Торонто, Р. Е. 1961. Укр. В-во "Добра Книжка", вип. 171., ст. 96.
133. вовк, віра: вітражі. роман. обкладинка Роберта Лісовського. Видання "на горі", серія "для аматорів" рю де жанейво 1961 мюнхен. Ст. 47+1 н. ф. 21 см. (Ми подали докладно опис, як в оригіналі, бо так "по модернізму"; отже - це не помилка, але все починається з малої літери..)
134. вовк, віра: ворні акації поезії. обкладинка Зої Лісовської. Видання "на горі", серія "для аматорів", рю де жанейво 1961 мюнхен, (500 прим.), ст. 62+2 неп. ф. 21. (\$2.)/Це теж "модернізм" тому й і їхній правопис!
135. "РУСАЛКА ДНІСТРОВА. Четверте видання. Сілія, 1961. Видано коштом і за фом Центрального Звілейного Комітету в Філадельфії для вшанування 150-ліття народин О. Маркіяна Шанкевича. Ст. 133+5 неп. ф. 19 см. ціна в оправі \$2. (Це с фотодрук оригінального видання твору "РУСАЛКА ДНІСТРОВАЯ. Будим 1837.). ст. XX+133+5 неп.
136. Млиновецький, Р.: НАРИС З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ: 1917-1922 рр. (ПРО ЩО "ІСТОРІЯ МОВЧИТЬ"). "Пі правах Рукопису", т. I., (детгойт), 1961, ст. 134; не саме, т. II., ст. 135-268; не саме т. III., ст. 269-381+У III+2 неп. +2, ф. 26 см, (ціна комплекту - \$6.-) /Дуже цінне!!!/.
137. Gaik, Z. Loma: UKRAINIAN CHRISTIAN NAMES (A Dictionary) Compiled by....., Edited by Dr. Yar Slavutych. Orms Publishers, Edmonton, 1961, p. 32, (p. 31.-)

138. Власовський, Іван: НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ. IV. (XX ст.). Частина перша. Нью Йорк, 1961. Бавнд Брук, УПЦ у ЗДА. Ст. 384.
139. Барка, Василь: ХЛІБОРОБСЬКИЙ ОРФЕЙ або КЛЯРНЕТИЗМ. Мюнхен, Нью Йорк. Бібліотека "Сучасности" ч. 2., ст. 87+1 неп.
140. Войченко, Ольга: ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ. Том I. Піонерська Доба: 1974-1918. Вінніпег, 1961. Канада. Накладом і друком Видавничої Спільниці Тризуб. Ст. 295+1 неп. ф. 24 см, + VIII вступного змісту. (\$5)
142. Княжинський, Юрій, Д-р: НАРИС ІСТОРІЇ РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Мюнхен, 1961, ст. 271+15 ст. ілюстр. (\$5.-).
143. *shnyuc'kuj, Gurek, Sokulsky, Avakumovic, Kirschbaum: SLAVICA CANADIANA A. D. 1960, compiled by... Slavica No. 42. Winnipeg, 1961, CAN, pp. 32. p. \$.50.*

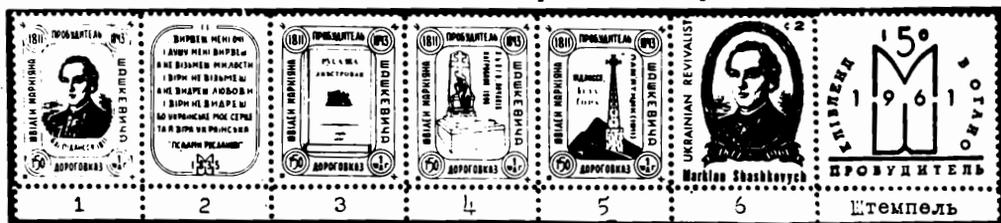
о. МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ - ПРОБУДИТЕЛЬ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ

Філателістичне видання "Українського Музею" у Клівленді в Огайо у 150-річчя з дня народження патріота, поета і священника, що впровадив рідну мову в церкву і в літературу та став "Пробудителем" Галицької України і Дороговказом для її синів. - (* 6. 11. 1811 у Підлиссі коло Золочева, + 7. 6. 1843 в Новосітках Ліських, у повіті Камінька Струмилова)

Випуск ч. 11 - 6. листопада 1961

Цикл: Українська література, серія 4.

А. Ювілейна серія марок :

- о. М. Шашкевич за традиційним портретом з перших років 20-го сторіччя,
- причіпка - текст з другого "Псалма Русланового" (1835),
- "Русалка Дністрова", Будапешт 1837. Перша книга народною мовою на землях під Австро-Угорщиною, друкована громадянкою в накладі 1000 прим. Збірник приготувала і видала "Руська Трійця". Розмір: 12.5 x 13 см. та 155 сторін
- Пам'ятник-Хрест у Підлиссі на Білій Горі висоти 16 м. + 9 м. підмурівки, збудований - у сторіччя народження - за проєктом архітекта Ол. Лущинського і посвячений 29. 10. 1911. Це місце стало другим Камевою - й тут в роках 1921-41, в першу неділю серпня, народ маніфестував свою зрілість та скриплявся бальзамом Маркіянович заповітів. Біла Гора "... це поєстра Тарасової могили і суди нехай спішить кожний зачерпнути віри й надії в крашу долю народу. Високо піднесене знам'я хреста хай благословить увесь український народ дійти через хрест до воскресення!" - заявив голова комітету будови пам'ятника о. Зол. Кальба, 29. 10. 1911.
- Нагробник у Львові на Личаківській кладовищі, поставлений в 1906 р. коштом 2590 австр. корон. В могилі спочивають тлінні останки: 1/ о. Маркіяна, перевезені у славі - у 50-річчя смерті - з Новосіток і поховані у столиці 1. 11. 1893 з участю митроп. С. Сембратовича, - 2/ його дружини Клії з Крушинських (вінчані в лютий 1838, + 1896), - і 3/ їх сина Володимира (* 7.4. 1839 в Пестаничах, + 15.2.1865 у Львові). Два останні тіла перенесено туди в 1903 р.
- о. Шашкевич з англійським написом.

Серія друкована офсетом на гумованим папері "дейвак" у спільних аркушах по 25 марок гранатового кольору і з текстами на маргінесах та видана в об'єм зубкована 11 $\frac{1}{2}$ і незубкована. В аркуші є по 6 марок ч. 1 і 6, по 4 марки ч. 3 - 5 і 1 причіпка. Величина марок: 1 x 1 $\frac{1}{2}$ інча, а аркушів 6 x 8 $\frac{1}{2}$ інча Ціна: 50 центів за аркуш.

Прохаємо набувати ці видання і розсилати в світ. Замовлення адресувати: Ukrainian Museum, Dept. for Philately - 4231 Wichita Ave, CLEVELAND 9, Ohio

**КНИЖКА В РІДНІЙ МОВІ
ДО НАЙКРАЩО СВИДОЦТВО
КУЛЬТУРИ ВАШОГО ДІЯЧІ**

ГОВЕРЛІЯ

ДОСТАВИТЬ ВАМ НА ВАШЕ БАЖАННЯ ВСІ НАЙКРАЩІ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ! ПИШІТЬ ЗА НОВИМ КАТАЛОГОМ ГОВЕРЛІ!

.....
'Можете не їсти'—але закупіть собі конечно такі найновіші видання: -

- а) ДВА томи найціннішої книги Ю. Гор. Горського "ХОЛОДНИЙ ЯР"—\$5-
- б) Григор'єв: ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНЦІВ з нотами, з вправами і ілюстраціями та наукою до всіх танців! лиш -\$2-
- в) —ПРИГОДИ БАРОНА МОНХГАВЗЕНА (або "Пан ЧВАНКІВСЬКИЙ"), книга розвеселить навіть хворого! Ілюстрована і всім добра! \$1.50
- г) Вахнянин: НА РОКОВИШИ ШЕВЧЕНКА, пісні (Збірка) для дітей!! \$1.50
- д) Вільшенко, Я.: ПЕРША КРИВДА, п'єса на I дію з життя Тараса Шевченка! П'єска гарна і потрібна на день Шевченка, лиш .50

А ОСЬ КНИЖКИ ПРАКТИЧНОГО ЗМІСТУ, які оплатяться кожному тим, що збережуть йому здоров'я:

- 1. Д -р Юрій Липа: ЛІКИ ПІД НОГАМИ, лікування рослинами—\$2.-
- 2. М. Велигорський: НАШІ ЛІЧНИЧІ РОСЛИНИ, баг. ілюстрацій—\$2.-
- 3. М. Белегай: ДОМАШНІЙ ЛІКАР (Як самому лікуватися) —\$1.50
важне: всі ТРИ повищі книжки разом лише за \$5.- (п'ять).

БІБЛІОГРАФІЯ

Накладом видавництва Юліана Середяка в Буенос-Айресі [Аргентина] появилася друком Календар-Альманах "Мітла" на 1962-ий рік. Цей багато ілюстрований збірник актуальної сатири і гумору, — одинадцятий з-черги річник, — це єдине того роду українське видання у світі. На зміст альманаху складаються твори таких відомих письменників і гумористів, як: Миколи Помеділка, Єрія Миса [автора "Щоденника Селепка Лавочки"], Івана Евентуального, Гриця Мотики, Панька Незабудька, Єрія Вужняла та інших. Трикольорову обкладинку виготовив відомий мистець-графік Борис Крків.

Ця незвичайно цікава і весела книжка має 128 сторін друку, і коштує всього 1 долар. Її можна набути в кожній українській книгарні у вільному світі, в кольпортерів журналу "Мітла", або висилати безпосередньо замовлення на адресу:

Mr. Wolodymyr Makar
140 Bathurst Str.
Toronto 2 B, Ont.
C A N A D A

НАШІ Вісті

Проф. Т. Насічник, Вунсакет, Р. І.:
Босилку-чека отримали - щиро за
це дякуємо Вам. Маєте заплачено
за журнал до кінця 1962р. Привіт

Инж. Лісовий, Р. Лідс, Англія :
Ми отримали передплату за наш
журнал "Біблос" та щиро Вам дя-
куємо та вітаємо Вас!

Инж. Іван Кравчук, Джерзі Сіті, :
Ми отримали передплату на наш
журнал "Біблос" - щиро дякуємо.
Маєте заплачено за 1962 рік. При-
віт і подяка!

Вн Лучків, І, Торонто, Канада: Ми
отримали від Вас передплату за
"Біблос". Маєте заплачено по кі-
нець 1962 р. Подяка і привіт!!!

Проф. С. Салук, Нью Йорк, Н. Й.: Ми
отримали передплату на наш жур-
нал "Біблос". Дякуємо. Маєте зап-
лачено за весь 1962 рік! Привіт!

Всіх тих Вн передплатників, що
досі ще не вплатили своїх перед-
плат за 1962 рік, просимо зро-
бити це невідкладно.

Зокрема просимо тих, що і досі є
довжні нам за попередні роки, бо
хоч ми їм здебільша задержали й
не послаємо більше нашого жур-
налу, щоб і вони вислали свої
задовження, бо їх ніщо не звіль-
няє від заплачення за журнал, що
його раніше побирали, але не зап-
латили!

Очевидно, що ми не маємо ніяких
можливостей примусово стягати й
пібрати ті залежності, але завж-
ди думаємо, що це є моральним о-
бов'язком кожної нормальної лю-
дин заплатити все те, що вона за-
платити має і повинна! Хай же ж
ці слова пригадки будуть виста-
чальні для кожного, що залягає в
в нас за передплату "Біблосу"!!

Кожна культурна людина повинна мати
свою власну бібліотеку. Хата-Родина,
що не має своєї власної бібліотеки -
це порожня бочка!

Як це приємно і корисно мати свою бі-
бліотеку та ще прикрасити кожну влас-
ну книжку гарною наліпкою ЕКС ЛІБРИС

Таке одно чудове Ек Лібріс поміщуємо
тут же в надії, що воно буде заохотою
для тих, що вже давно, з дня на день -
приблизуються і обіцяють самі собі та
другим, що закуплять свою бібліотеку,
будуть її збирати, доповнювати, побіль-
шувати і поширювати, як... і так до-
сі стоять вони там, де ще... й не поча-
ли. Тому радимо і їм: геть зневіра й
непевність! Згадайте свої власні -
роденні, чи особисті БІБЛІОТЕКИ та й
прикрасуйте їх гарненькими "Екс Ліб-
рісами", так або подібно, як це здо-
бив один наш передплатник, п. Юрій Па-
славський з Чикаго, Ілл:

„КНИЖКИ ПРАКТИЧНОГО ЗМІСТУ”

Щойно появились з друку такі ТРИ книжки:

1. Д-р Ю. Ліпа: ЛІКИ ПІД НОГАМИ. Про лікування рос-
линами з латинсько-українським і українсько-латинським
словником рослин — \$2.00.
2. М. Велігорський: НАШІ ЛІЧНИЧІ РОСЛИНИ. Практич-
ний підручник для пізнання, збирання лічних рос-
лин, з ілюстраціями, описами, народними назвами, календарем
збирання і додатком про трійливі рослини —
\$2.00.
3. М. М. Велегай: ДОМАШНІ ЛІКАР, або як лічитись до-
машніми ліками без лікаря (як лікаря немає) — \$1.25.

Всі ТРИ КНИЖКИ разом — лише за \$5.00.

(Ці книжки можна купити виключно лише в ГОВЕРЛІ,
ціни на них ніколи не будуть нижчі).
УВАГА! Кожний, що закупить повищі книжки, перекона-
ється, що вони, хоч не великі, будуть під тим оглядом
найкращим дорадником і помічником!

Замовлення, враз із належністю, шліть до:

“HOWERLA”

41 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-0193

ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НАМ ДО ОПИСУ ВСІ СВОЇ БЕЖУЧІ ВИДАВАННЯ; КНИЖКИ І ЛІНІ!